

Briselē, 18.12.2013.
COM(2013) 892 final

2013/0433 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

**par tādu liellopu, cūku, aitu, kazu un zirgu dzimtas dzīvnieku klonēšanu, kuri tiek turēti
un pavairoti lauksaimniecības vajadzībām**

{SWD(2013) 519 final}

{SWD(2013) 520 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma pamats

Klonēšana ir salīdzinoši jauna metode, ko izmanto, lai pavairotu dzīvniekus bezdzimumvairošanās ceļā, radot gandrīz identiskas klonētā dzīvnieka kopijas, t. i., neradot izmaiņas gēnos.

Pārtikas iegūšanai klonēšana līdz šim nav izmantota. Tomēr saskaņā ar spēkā esošo tiesisko regulējumu uz pārtiku, kas ražota no kloniem, attiecas regula par jauniem pārtikas produktiem¹, un tāpēc pirms tās laišanas tirgū ir jāsaņem atļauja, kuras pamatā ir pārtikas nekaitīguma riska novērtējums.

Komisija 2008. gadā nāca klajā ar priekšlikumu² racionalizēt apstiprināšanas procedūru, kas paredzēta regulā par jauniem pārtikas produktiem. Likumdošanas procedūrā likumdevēji vēlējās grozīt šo priekšlikumu un ieviest īpašus noteikumus attiecībā uz klonēšanu³. Tomēr netika panākta vienošanās par šo jauno noteikumu tvērumu un specifiku, un pēc nesekmīgas samierināšanas 2011. gada martā priekšlikums netika pieņemts. Tāpēc Komisijai tika lūgts sagatavot tiesību akta priekšlikumu par klonēšanas izmantošanu pārtikas ražošanā, pamatojoties uz ietekmes novērtējumu, kas veikts neatkarīgi no regulas par jauniem pārtikas produktiem⁴.

Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (*EFSA*) klonēšanu galvenokārt uzskata par dzīvnieku labturības apdraudējumu, kas saistīts ar šīs metodes zemajiem efektivitātes rādītājiem. Tā atjaunināja savu atzinumu par dzīvnieku klonēšanu 2012. gadā⁵, ietverot tajā secinājumu, ka pieejamā zinātniskā informācija par klonēšanu ir pilnīgāka, taču šīs metodes efektivitāte joprojām ir zemāka nekā citu pavairošanas metožu gadījumā.

1.2. Priekšlikuma mērķi

Šā priekšlikuma mērķis ir nodrošināt vienotus ražošanas nosacījumus lauksaimniekiem, vienlaikus aizsargājot dzīvnieku veselību un labturību.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 27. janvāra Regula (EK) Nr. 258/97, kas attiecas uz jauniem pārtikas produktiem un jaunām pārtikas produktu sastāvdaļām.

² Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par jauniem pārtikas produktiem (COM(2007) 872 galīgā redakcija, 14.1.2008.).

³ Komisijas 2010. gada 19. oktobra Ziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei par dzīvnieku klonēšanu pārtikas ražošanai (COM(2010) 585) tika ierosināts i) uz pieciem gadiem pārtraukt klonēšanas, klonu un no kloniem ražotas pārtikas izmantošanu; ii) izsekot importētus reproduktīvus materiālus, kas iegūti no kloniem. http://ec.europa.eu/dgs/health_consumer/docs/20101019_report_ec_cloning_lv.pdf.

⁴ Piemēram, Eiropas Parlamenta 2011. gada 6. jūlija rezolūcijā par Komisijas darba programmu 2012. gadam ir prasīts iesniegt tiesību akta priekšlikumu, ar ko aizliedz tirgū laist pārtiku, kura ražota no dzīvnieku kloniem un to pēcnācējiem: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2011-0327+0+DOC+XML+V0//LV> (Procedūra 2011/2627(RSP), 31. punkts).

⁵ *EFSA* 2012. gada paziņojuma vispārīgie secinājumi 18. lpp. *EFSA* 2012. un 2010. gada paziņojumi: <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/2794.htm> un <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/1784.htm>.

1.3. Tiesiskais regulējums

Direktīvā 98/58/EK⁶ par lauksaimniecībā izmantojamo dzīvnieku aizsardzību noteikti ļoti vispārīgi lauksaimniecībā izmantojamo dzīvnieku labturības obligātie standarti. Direktīvā nav konkrētas atsaucis uz klonēšanu, taču tā aicina dalībvalstis nodrošināt, ka lauksaimniecības dzīvniekiem netiek nodarītas nevajadzīgas sāpes, ciešanas vai radīti savainojumi. Ja klonēšana nodara nevajadzīgas sāpes, ciešanas vai rada savainojumus, dalībvalstīm jārikojas valsts līmenī, lai to novērstu.

1.4. Atbilstība pārējiem ES politikas virzieniem un mērķiem

Šī iniciatīva risina iepriekš minētās problēmas, neradot nevajadzīgu slogu Savienībā un trešās valstīs reģistrētiem lauksaimniekiem un dzīvnieku audzētājiem.

Priekšlikums paredz Savienības teritorijā uz laiku apturēt:

- klonēšanas metodes izmantošanu pārtikas ražošanas vajadzībām;
- dzīvu klonu (dzīvnieku klonu) tirdzniecību.

Ar šiem pagaidu aizliegumiem tiks nodrošināts, ka ražošanas metode, kas rada ciešanas dzīvniekiem, tiek izmantota tikai tajās jomās, kurās tā uzskatāma par īpaši lietderīgu.

Šie pagaidu aizliegumi ir regulāri jāpārskata, ņemot vērā pilnveidotās zināšanas par šo metodi un progresu, kas panākts, šo metodi piemērojot ar lauksaimniecību nesaistītās jomās.

Šī iniciatīva neattiecas uz klonēšanu, ko veic tādās jomās kā pētniecība, retu šķirņu vai apdraudētu sugu saglabāšana un zāļu un medicīnas iekārtu ražošana.

2. Apspriešanās ar ieinteresētajām personām un ietekmes novērtējuma rezultāti

2.1. Apspriešanās process

2.1.1. Apspriešanās metodes un galvenās mērķnozares

Notika apspriešanās ar dalībvalstīm, ieinteresētajām personām un trešo valstu tirdzniecības partneriem.

Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgā komiteja bija galvenais forums, kurā notika diskusijas ar dalībvalstīm. Turklāt visas dalībvalstis aizpildīja īpašu anketu par klonēšanu to teritorijā.

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām notika Pārtikas aprites padomdevēja grupā. Piedalījās divdesmit divas organizācijas, kas pārstāvēja visus attiecīgos sektorus (lauksaimniekus, dzīvnieku audzētājus, pārtikas rūpniecības nozari, mazumtirgotājus, patērētājus un dzīvnieku tiesību aktīvistus). Papildus tika rīkotas piecas tehniskās sanāksmes ar organizācijām, kas pārstāvēja lauksaimniekus, dzīvnieku audzētājus un pārtikas rūpniecības nozari.

15 lielākajiem trešo valstu tirdzniecības partneriem tika nosūtīta īpaša anketa, uz kuru atbildes sniedza 13.

⁶ Padomes 1998. gada 20. jūlija Direktīva 98/58/EK par lauksaimniecībā izmantojamo dzīvnieku aizsardzību (OV L 221, 8.8.1998., 23. lpp.).

Sabiedriskā apspriešana notika interaktīvās politikas veidošanas iniciatīvas ietvaros 2012. gada martā. Šim rīkam ir aptuveni 6000 abonenti, no kuriem atbildēja 360⁷.

Par klonēšanas tēmu tika veikti divi Eiropas Komisijas apsekojumi: 2008. gada īpašais apsekojums par klonēšanu⁸, kas tika veikts 27 dalībvalstīs, un 2010. gada apsekojums par biotehnoloģiju⁹, kurā bija ietverti konkrēti jautājumi par klonēšanu un kurš tika veikts 27 dalībvalstīs un piecās valstīs ārpus Eiropas Savienības.

Īpašajā ziņojumā¹⁰, ko 2008. gadā sagatavoja Eiropas grupa par dabaszinātņu ētiku un jaunām tehnoloģijām (*EGE*), tika apšaubīts, ka dzīvnieku klonēšana lauksaimniecības vajadzībām ir attaisnojama, “ņemot vērā ciešanas un veselības problēmas, kas patlaban tiek radītas surogātmātēm un dzīvnieku kloniem”. *EGE* arī secināja, ka “nav pārliecinošu argumentu, kas attaisnotu klonu un to pirmās paaudzes pēcnācēju izmantošanu pārtikas ražošanā”.

2.1.2. Atbilžu kopsavilkums un tas, kā tās ņemtas vērā

Dalībvalstis apstiprināja, ka patlaban Savienībā lauksaimniecības vajadzībām dzīvnieki netiek klonēti. Iesaistītie ekonomikas sektori (lauksaimnieki un dzīvnieku audzētāji) norādīja, ka viņi šobrīd nav ieinteresēti izmantot klonēšanu, lai iegūtu dzīvniekus lauksaimniecības vajadzībām. Lauksaimnieki un dzīvnieku audzētāji tomēr uzsvēra, ka konkurētspējas saglabāšanas nolūkos tiem nepieciešama piekļuve tādu dzīvnieku gēniem, kam ir augsti produktivitātes rādītāji, tostarp klonu reproduktīvajam materiālam.

Argentīna, Austrālija, Brazīlija, Kanāda un Amerikas Savienotās Valstis apstiprināja, ka to teritorijā dzīvnieki tiek klonēti, taču nevarēja norādīt, kādā apmērā. Brazīlijā, Kanādā un Amerikas Savienotajās Valstīs klonus reģistrē privātā sektora uzņēmumi. Kanādā juridiskā situācija attiecībā uz klonēšanu ir tāda pati kā Savienībā, t. i., no dzīvnieku kloniem ražotā pārtika ir uzskatāma par jauno pārtiku, un pirms tās laišanas tirgū ir jāsaņem atļauja. Argentīna, Austrālija, Brazīlija, Kanāda, Jaunzēlande, Paragvaja un Amerikas Savienotās Valstis norādīja, ka pasākumiem vajadzētu būt balstītiem uz zinātni. Turklāt tās uzsvēra, ka pasākumiem tirdzniecība būtu jāierobežo tikai tādā mērā, cik nepieciešams, lai sasniegtu likumīgos mērķus.

Savukārt Savienības iedzīvotāji lielākoties pauda negatīvu attieksmi pret klonēšanas metodes izmantošanu, lai iegūtu dzīvniekus lauksaimniecības vajadzībām.

Šajā iniciatīvā ņemti vērā apspriešanās rezultāti. Tajā atbilstošā veidā tiek reaģēts uz pamatotām bažām un izvērtētas to pilnvaru robežas, kas Komisijai piešķirtas ar Līgumiem. Lai to panāktu, pasākumi ir jāattiecina tikai uz attiecīgajiem dzīvniekiem (t. i., surogātmātēm un kloniem) un sugām, kuras vistīcāmāk varētu tikt klonētas lauksaimniecības vajadzībām (liellopi, cūkas, kazas, aitas un zirgi).

⁷ No tiem: 34 pārstāvēja profesionālas organizācijas, 34 – nevalstiskas organizācijas, 16 – valsts administrācijas iestādes, 1 – trešo valsti, 9 – uzņēmumus, 26 – akadēmiskās aprindas, 10 – dalībvalstis un 230 bija fiziskas personas.

⁸ Eiropiešu attieksme pret dzīvnieku klonēšanu http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_238_en.pdf un http://ec.europa.eu/food/food/resources/docs/eurobarometer_cloning_sum_en.pdf.

⁹ Īpašais Eiropas Komisijas Ziņojums par biotehnoloģiju, 2010. gada oktobris http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_341_en.pdf.

¹⁰ *Ethical aspects of animal cloning for food supply*, 2008. gada 16. janvāris: http://ec.europa.eu/bepa/european-group-ethics/docs/publications/opinion23_en.pdf.
http://ec.europa.eu/bepa/european-group-ethics/docs/publications/opinion23_en.pdf.

2.1.3. Neatkarīgu ekspertu atzinums

Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (*EFSA*) 2008. gadā sniedza atzinumu par klonēšanu. Tajā galvenā uzmanība tika pievērsta dzīvnieku kloniem, to pēcnācējiem un no šiem dzīvniekiem iegūtiem produktiem. Šis atzinums tika atjaunināts ar trim paziņojumiem 2009., 2010. un 2012. gadā¹¹. Pamatojoties uz pieejamiem datiem, *EFSA* konstatēja ar dzīvnieku labturību saistītas problēmas, kas skar surogātmāšu (kas iznēsā klonus) un klonu veselību. Surogātmātes jo īpaši cieš no placentas disfunkcijas, kas palielina spontāno abortu iespējamību. Tas cita starpā samazina klonēšanas metodes efektivitāti (6–15 % liellopu un 6 % cūku sugu dzīvniekiem) un palielina nepieciešamību implantēt embriju klonus vairākās mātītēs, lai iegūtu vienu klonu. Turklāt klonu anomāliju un pēcnācēja neierastā lieluma dēļ var rasties dzemdību sarežģījumi un iestāties jaundzimušo nāve. Klonēšanas metodei ir raksturīgs augsts mirstības līmenis. No otras puses, *EFSA* atkārtoti norādīja, ka klonēšana neietekmē no kloniem iegūtas gaļas un piena nekaitīgumu.

2.2. Ietekmes novērtējums¹²

Pamatojoties uz pieredzi, kas tika gūta 2011. gada martā neīstenotajā likumdošanas procedūrā, un ieinteresēto personu pausto nostāju, tika novērtēti četri risinājumi¹³. Pēc visu četru risinājumu izanalizēšanas un to ietekmes un izvirzīto mērķu izvērtēšanas, par šā priekšlikuma pamatu tika saglabāti 4. risinājuma elementi (t. i., uz laiku apturēt klonēšanas metodes izmantošanu un dzīvu klonu importēšanu). Uz laiku apturot klonēšanas metodes izmantošanu un dzīvnieku klonu tirdzniecību, tiek nodrošināts, ka uz visiem Savienības lauksaimniekiem un dzīvnieku audzētājiem attiecas vienādi nosacījumi, un vienlaikus tiek pienācīgi aizsargāta dzīvnieku labturība. Lai saglabātu Savienības lauksaimnieku konkurētspēju, šis priekšlikums nereglamentē klonu reproduktīvo materiālu.

3. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

3.1. Juridiskais pamats

Priekšlikuma pamatā ir LESD 43. pants (lauksaimniecība). Viens no LESD 39. pantā uzskaitītajiem Savienības lauksaimniecības politikas mērķiem cita starpā ir panākt lauksaimniecības ražošanas racionālu attīstību. Lai to īstenotu, jānodrošina, ka visiem lauksaimniekiem tiek piemēroti vienoti ražošanas nosacījumi. Izvēloties līdzekļus šo mērķu sasniegšanai, jāņem vērā arī LESD 13. pants. LESD 13. pantā prasīts, lai, nosakot un īstenojot cita starpā Savienības lauksaimniecības politiku, Savienība un dalībvalstis vēltītu pienācīgu uzmanību dzīvnieku kā jutīgu būtņu labturības prasībām.

¹¹ *Food safety, animal health and welfare and environmental impact of animals derived from cloning by SCNT and their offspring and products obtained from those animals* (atzinums un paziņojumi):
<http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/767.pdf>;
<http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/319r.pdf>;
<http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/1784.pdf>;
<http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/doc/2794.pdf>.

¹² Sīkāku informāciju sk. pievienotajā ietekmes novērtējumā: Komisijas dienestu darba dokuments SEC (2013) XXX.

¹³ 1) politika bez izmaiņām, 2) pirmstirdzniecības atļauja pārtikai, kas ražota no kloniem, un pārtikai, kas ražota no to pirmās paaudzes un nākamo paaudžu pēcnācējiem, 3) no kloniem, to pirmās paaudzes un nākamo paaudžu pēcnācējiem ražotas pārtikas marķēšana, 4) klonēšanas metodes un dzīvu klonu, to reproduktīvā materiāla un no tiem ražotās pārtikas importa pagaidu apturēšana.

3.2. Subsidiaritātes princips

Izolēta pieeja dzīvnieku klonēšanai varētu radīt lauksaimniecības tirgu darbības traucējumus. Tāpēc ir jānodrošina, ka tiek piemēroti vienoti nosacījumi, tādējādi risinot šo jautājumu Savienības līmenī.

3.3. Proporcionalitātes princips

Klonēšanas metodes aizliegšana un dzīvu klonu importa aizliegšana ir lietderīgi un nepieciešami pasākumi, kas jāveic, lai sasniegtu izvirzītos mērķus. Tie arī uzskatāmi par šo problemātisko jautājumu risinājumu ar labāko izmaksu un ieguvumu attiecību.

Ieguvums no klonēšanas metodes izmantošanas lauksaimniecības vajadzībām tās pašreizējā attīstības stadijā ir neliels. Tāpēc šis priekšlikums vērsts tikai uz tiem aspektiem, kas saistīti ar dzīvnieku ieguvu lauksaimniecības vajadzībām. Tas neattiecas uz citām jomām, kurās klonēšanu ir attaisnojama, pamatojoties uz pozitīvu riska un ieguvumu attiecību (piemēram, pētniecība vai klonu reproduktīvā materiāla izmantošana).

Tāpēc aizliegums izmantot klonēšanas metodi un importēt dzīvnieku klonus lauksaimniecības vajadzībām ir pieņemams un taisnīgs līdzsvars starp dzīvnieku labturību, iedzīvotāju paustajām bažām un lauksaimnieku, dzīvnieku audzētāju un citu ieinteresēto personu interesēm.

3.4. Juridisko instrumentu izvēle

Ierosinātais tiesību akts ir direktīva. Citi pasākumi nebūtu piemēroti šādu iemeslu dēļ:

- i) direktīva ļauj dalībvalstīm izmantot jau esošos kontroles rīkus, kas piemēroti Savienības noteikumu īstenošanai, un tādējādi samazināt administratīvo slogu;
- ii) tiek uzskatīts, ka ieteikuma tiesību instrumenti nav pietiekami, lai novērstu metodes izmantošanu visā Savienībā.

Saskaņā ar Dalībvalstu un Komisijas kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un atbilstīgajām daļām valsts pieņemtos transponēšanas instrumentos. Ņemot vērā šajā direktīvā noteiktās ierobežotās juridiskās saistības, šīs direktīvas transponēšanas kontekstā paskaidrojošie dokumenti no dalībvalstīm nav nepieciešami.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šī iniciatīva neietekmē ES budžetu, un tās īstenošanai Komisijā nav nepieciešami papildu cilvēkresursi.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA**par tādu liellopu, cūku, aitu, kazu un zirgu dzimtas dzīvnieku klonēšanu, kuri tiek turēti un pavairoti lauksaimniecības vajadzībām**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 43. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu,

pēc priekšlikuma nosūtīšanas valstu parlamentiem,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Padomes Direktīvā 98/58/EK¹⁴ noteikti obligātie labturības standarti attiecībā uz lauksaimniecībā izmantojamo un audzēto dzīvnieku aizsardzību. Tajā dalībvalstis tiek aicinātas nodrošināt, ka lauksaimniecības dzīvniekiem netiek nodarītas nevajadzīgas sāpes, ciešanas vai radīti savainojumi. Ja klonēšana nodara nevajadzīgas sāpes, ciešanas vai rada savainojumus, dalībvalstij jārikojas valsts līmenī, lai to novērstu. Dažādas valstu pieejas klonēšanai varētu radīt tirgus darbības traucējumus. Tāpēc ir jānodrošina, lai uz visām dzīvu dzīvnieku iegūšanā un izplatīšanā iesaistītajām personām visā Savienībā attiektos vienādi nosacījumi.
- (2) Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde (*EFSA*) ir apstiprinājusi, ka klonēšanā izmantotās surogātmātes īpaši cieš no placentas disfunkcijas, kas palielina spontāno abortu iespējamību¹⁵. Tas cita starpā samazina klonēšanas metodes efektivitāti (6–15 % liellopu un 6 % cūku sugu dzīvniekiem) un palielina nepieciešamību implantēt embriju klonus vairākās mātītēs, lai iegūtu vienu klonu. Turklāt klonu anomāliju un pēcnācēja neierastā lieluma dēļ var rasties dzemdību sarežģījumi un iestāties jaundzimušo nāve.
- (3) Ņemot vērā Savienības lauksaimniecības politikas mērķus, neseno *EFSA* zinātnisko novērtējumu rezultātus un Līguma 13. pantā paredzētās dzīvnieku labturības prasības, ir lietderīgi pagaidām aizliegt izmantot klonēšanu, lai iegūtu konkrētu sugu dzīvniekus lauksaimniecības vajadzībām.
- (4) Patlaban lauksaimniecības vajadzībām visticamāk varētu tikt klonēti liellopu, cūku, aitu, kazu un zirgu dzimtas dzīvnieki. Tāpēc šīs direktīvas darbības joma jāattiecina uz šo piecu sugu dzīvnieku klonēšanu lauksaimniecības vajadzībām.

¹⁴ Padomes 1998. gada 20. jūlija Direktīva 98/58/EK par lauksaimniecībā izmantojamo dzīvnieku aizsardzību (OV L 221, 8.8.1998., 23. lpp.).

¹⁵ Zinātniskās komitejas zinātniskais atzinums *Food Safety, Animal Health and Welfare and Environmental Impact of Animals derived from Cloning by Somatic Cell Nucleus Transfer (SCNT) and their Offspring and Products Obtained from those Animals*
<http://www.efsa.europa.eu/en/topics/topic/cloning.htm?wtrl=01>.

- (5) Paredzams, ka zināšanas par klonēšanas metodes ietekmi uz dzīvnieku labturību tiks pilnveidotas. Klonēšanas metode laika gaitā visticamāk uzlabosies. Tāpēc aizliegumi būtu jāpieņem tikai uz laiku. Tādēļ šī direktīva samērīgā laikposmā būtu jāpārskata, ņemot vērā pieredzi, ko dalībvalstis guvušas tās īstenošanā gaitā, zinātnisko un tehnisko attīstību un starptautiskās norises.
- (6) Šajā direktīvā ir respektētas pamattiesības un ievēroti principi, kas atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, un jo īpaši darījumdarbības brīvība un eksakto zinātņu brīvība. Šī direktīva jāīsteno saskaņā ar šīm tiesībām un principiem.

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Priekšmets un darbības joma

Šajā direktīvā paredzēti noteikumi par:

- a) dzīvnieku klonēšanu Savienībā;
- b) embriju klonu un dzīvnieku klonu laišanu tirgū.

Tā attiecas uz liellopu, cūku, aitu, kazu un zirgu dzimtas dzīvniekiem ("dzīvnieki"), kuri tiek turēti un pavairoti lauksaimniecības vajadzībām.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- a) "dzīvnieki, kuri tiek turēti un pavairoti lauksaimniecības vajadzībām" ir dzīvnieki, kuri tiek turēti un pavairoti pārtikas, vilnas, ādas vai kažokādas ražošanai vai citiem lauksaimniecības mērķiem. Šī definīcija neattiecas uz dzīvniekiem, kuri tiek turēti un pavairoti citiem mērķiem: pētniecībai, zāļu un medicīnas iekārtu ražošanai, retu šķirņu vai apdraudētu sugu saglabāšanai, sporta un kultūras pasākumiem;
- b) "klonēšana" ir dzīvnieku pavairošana bezdzimumvairošanās ceļā, izmantojot metodi, ar kuru atsevišķa dzīvnieka šūnas kodols tiek ievietots olšūnā, kurai izņemts kodols, lai radītu ģenētiski identiskus atsevišķus embrijus ("embriju kloni"), kurus pēc tam var implantēt surogātmātēs, lai radītu ģenētiski identisku dzīvnieku populācijas ("dzīvnieku kloni");
- c) "laist tirgū" nozīmē dzīvnieku vai produktu pirmo reizi darīt pieejamu iekšējā tirgū.

3. pants

Pagaidu aizliegums

Dalībvalstis uz laiku aizliedz:

- a) dzīvnieku klonēšanu;
- b) dzīvnieku klonu un embriju klonu laišanu tirgū.

4. pants

Sankcijas

Dalībvalstis paredz noteikumus par sankcijām, ko piemēro par to valsts noteikumu pārkāpšanu, kuri pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, un veic visus nepieciešamos pasākumus, lai

nodrošinātu to īstenošanu. Paredzētajām sankcijām jābūt iedarbīgām, samērīgām un atturošām. Dalībvalstis paziņo šos noteikumus Komisijai vēlākais līdz šīs [direktīvas transponēšanas dienai] un nekavējoties paziņo tai jebkādus turpmākus grozījumus, kas tos ietekmē.

5. pants

Ziņošana un pārskatīšana

1. Dalībvalstis līdz [datums = 5 gadi pēc šīs direktīvas transponēšanas dienas] ziņo Komisijai par pieredzi, ko tās guvušas saistībā ar šīs direktīvas piemērošanu.
2. Komisija Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu, ņemot vērā:
 - a) ziņojumus, ko dalībvalstis iesniegušas saskaņā ar 1. punktu;
 - b) zinātniskos un tehniskos sasniegumus, jo īpaši attiecībā uz klonēšanas aspektiem, kas saistīti ar dzīvnieku labturību;
 - c) starptautiskās norises.

6. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības vēlākais līdz [datums = 12 mēneši pēc šīs direktīvas transponēšanas dienas]. Dalībvalstis tūlīt dara Komisijai zināmus minēto noteikumu tekstus.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.
2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to savu tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

7. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

8. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*